

ZASADY ALOKACJI I DYSTRYBUCJI POBRAŃ WĄTROBY.

OBOWIĄZUJĄ OD 1 LIPCA 2018 R.

Podstawowe zasady alokacji i dystrybucji pobrań wątroby zostały zatwierdzone przez zespół ds. organizacyjnych pobierania i przeszczepiania narządów i oceny jakości świadczeń w transplantologii Krajowej Rady Transplantacyjnej (KRT) w dniu 26 marca 2012 r. Zmiany wprowadzone w 2015 r. zostały zaakceptowane uchwałą KRT nr 33/2015 z dnia 5 października 2015 r. Kolejne zmiany powstały na podstawie bieżących ustaleń kierowników ośrodków przeszczepiających wątrobę (ostatnio podczas spotkania w dniu 12 kwietnia 2018 r.) celem dostosowania do współczesnych praktyk w obszarach kwalifikacji oraz wyboru dawcy i biorcy.

Strona | 1

KWALIFIKACJA CHORYCH DO PRZESZCZEPIENIA WĄTROBY

1. Obowiązują 2 tryby zgłaszania biorców do przeszczepienia: „pilny” i „planowy”.
2. Wskazania do przeszczepienia w trybie pilnym są następujące:
 - a. ostra niewydolność wątroby w przebiegu zatrucia paracetamolem wg swoistych kryteriów King’s College Hospital;
 - b. ostra niewydolność wątroby w przypadkach zakażeń wirusowych wg kryteriów Clichy;
 - c. ostra niewydolność wątroby z innych powodów wg kryteriów King’s College Hospital;
 - d. retransplantacja wątroby w czasie 14 dni od przeszczepienia (pierwotny brak funkcji, zakrzep, odrzucanie)
3. Zgłoszenie w trybie pilnym jest przesyłane do Poltransplantu w formie papierowej faksem na karcie „Zgłoszenie biorcy do przeszczepienia wątroby w trybie pilnym” – Rycina 1 (jednocześnie ośrodek kwalifikujący dokonuje odpowiedniego wpisu w www.rejestrtyx.gov.pl w części krajowa lista oczekujących).
4. Warunkiem przyjęcia zgłoszenia w trybie pilnym przez koordynatora Poltransplantu jest prawidłowe wypełnienie „Karty zgłoszenia” przez ośrodek kwalifikujący m.in. w zakresie:
 - wpisania wyników badań będących kryteriami medycznymi do pilnego przeszczepienia;
 - oznaczenia „TAK” lub „NIE” w polu „Kryteria spełnione?”

W przypadku, gdy jest zaznaczone „TAK” w polu „Kryteria spełnione?” (co musi mieć uzasadnienie w wynikach wpisanych badań) koordynator Poltransplantu przyjmuje zgłoszenie do alokacji i dystrybucji pobrań.

5. Możliwe jest także zgłoszenie biorcy do pilnego przeszczepienia, gdy podstawowe kryteria pilności wskazań nie są spełnione, ale sytuacja medyczna biorcy wymaga przeszczepienia w takim trybie. Ośrodek zgłaszający zaznacza wtedy pole mówiące o niespełnieniu podstawowych kryteriów pilności i daje krótkie uzasadnienie.
6. Weryfikacja zasadności zgłoszenia, o którym mowa w punkcie 5 (zgłoszenie biorcy do pilnego przeszczepienia, gdy nie są spełnione podstawowe kryteria pilności):
 - następuje poprzez ocenę dokumentacji zgłoszonego biorcy w www.rejestrtyx.gov.pl (wszystkie ośrodki transplantacyjne mają wgląd do danych biorców zgłoszonych w trybie pilnym);
 - weryfikacji dokonują wyznaczeni eksperci ze wszystkich ośrodków przeszczepiających (lista ekspertów znajduje się w posiadaniu Poltransplantu);
 - Poltransplant w tych przypadkach jest odpowiedzialny za kolportaż kopii kart zgłoszeń do przeszczepienia w trybie pilnym do wyznaczonych ekspertów oraz gromadzenie wyników eksperckich opinii.

7. Autoryzacja zasadności zgłoszenia, o którym mowa w punkcie 5 (lub braku zasadności):
 - nastąpi, gdy „za” lub „przeciw” będzie co najmniej połowa oceniających ekspertów (głos ośrodka kwalifikującego liczony jest jako głos „za”);
 - zgłoszenie będzie ważne dla koordynatora w Poltransplancie także w okresie od zgłoszenia do pozyskania opinii ekspertów;
 - ośrodek zgłaszający będzie niezwłocznie poinformowany o negatywnej opinii ekspertów, w tej sytuacji jest zobowiązany do zmiany statusu biorcy w www.rejestrytx.gov.pl.
8. Zgłoszenia w trybie pilnym wymagają weryfikacji danych biorcy (odnowienia zgłoszenia) co 72 godziny.

DYSTRYBUCJA I ALOKACJA WĄTROBY

1. Obowiązuje zasada równej dystrybucji ofert pobrania wątroby od zmarłych dawców dla wszystkich ośrodków przeszczepiających wątrobę, czyli zgłoszenia wg parytetu 1-1-1-1.
2. Biorca zgłoszony do przeszczepienia w trybie pilnym ma bezwzględne pierwszeństwo przy alokacji wątroby.
3. Priorytet mają biorcy z listy pediatrycznej w stosunku do wszystkich dawców, którzy nie ukończyli 18 lat.
4. W przypadku współistnienia kilku zgłoszeń biorców w trybie pilnym wybór ośrodka, który otrzyma ofertę pobrania następuje w drodze ustaleń prowadzonych przez Poltransplant z ośrodkami zgłaszającymi biorców w trybie pilnym. W przypadku braku porozumienia między ośrodkami decyduje czas oczekiwania na przeszczepienie liczony od pierwszorazowego zgłoszenia potencjalnego biorcy w trybie pilnym.
5. W przypadkach przeszczepień planowych zespół transplantacyjny ma pierwszeństwo do pobrań we własnym województwie. Jeśli w danym województwie jest kilka ośrodków przeszczepiających wątrobę, oferta pobrania kierowana jest do jednego z nich wg przewidzianej kolejności zgłoszeń. Wykorzystanie wątroby do przeszczepienia pobranej we własnym województwie skutkuje wykorzystaniem swojej kolejności do zgłoszenia.
6. Odmowa przyjęcia zgłoszenia nie skutkuje utratą kolejki w sytuacji:
 - a. braku wykorzystania oferty przez wszystkie ośrodki;
 - b. rezygnacji z przeszczepienia pobranej wątroby (udokumentowane powody medyczne).
7. Wykorzystanie kolejki w rundzie dystrybucji pobrań wątroby, oprócz sytuacji podstawowego wykorzystania kolejki ma miejsce w sytuacjach:
 - a. wykorzystania dawcy do pobrania wątroby i przeszczepienia biorcy w trybie pilnym;
 - b. przeszczepienia narządu od dawcy pediatrycznego dla biorcy pediatrycznego;
 - c. wykorzystania do przeszczepienia narządu pobranego od dawcy we własnym województwie, o czym mowa w punkcie 5.
8. W przypadku przeszczepienia wątroby w trybie planowym, decyzję o wyborze biorcy z listy oczekujących podejmuje kierownik ośrodka transplantacyjnego (osoba upoważniona) w oparciu o następujące kryteria: pilność przeszczepienia, wykluczenie albo dopuszczenie niezgodności immunologicznej między potencjalnym dawcą a potencjalnym biorcą, dobór anatomiczny potencjalnego dawcy i potencjalnego biorcy, wiek potencjalnego dawcy i potencjalnego biorcy, przewidywane efekty przeszczepienia, czas oczekiwania na przeszczepienie, aktualny stan zdrowia potencjalnego biorcy oraz inne kryteria szczegółowe obowiązujące w danym ośrodku.

1. Listę osób zgłoszonych do przeszczepienia z zaznaczeniem trybu zgłoszenia (pilny, planowy) prowadzi krajowa lista oczekujących na przeszczepienie w Poltransplancie
2. Nadzór nad prawidłowością wyboru biorcy oraz dystrybucją pobranych wątrób prowadzi Poltransplant.
3. Raporty z wykorzystania ofert pobrania gromadzi Poltransplant.
4. Poltransplant raz w miesiącu przekazuje do ośrodków przeszczepiających wątrobę sprawozdanie z dystrybucji ofert pobrania oraz plan zgłoszeń.
5. Po przeszczepieniu zespół transplantacyjny:
 - przesyła do Poltransplantu kartę biorcy narządów wg wzoru zamieszczonego na stronie Poltransplantu www.poltransplant.pl/Download/kartabiorcy.pdf;
 - dokonuje odpowiedniego wpisu w www.rejestytx.gov.pl w części rejestr przeszczepień;
 - przesyła do Poltransplantu protokół wyboru biorcy, lub wypełnia taki protokół w www.rejestytx.gov.p;
 - w przypadku odstąpienia od pobrania w jego trakcie lub odstąpienia od przeszczepienia po pobraniu zespół pobierający przesyła w tej sprawie do Poltransplantu raport;
6. Zespoły transplantacyjne przesyłają do Poltransplantu za pośrednictwem modułu „Rejestracja zdarzeń i reakcji niepożądanych” w www.rejestytx.gov.pl raporty o istotnych zdarzeniach i reakcjach niepożądanych w przypadku ich wystąpienia podczas pobrania, przechowywania, alokacji, przeszczepienia oraz w okresie po przeszczepieniu wraz z opisem czynności podjętych dla ich wyjaśnienia i zapobiegania w przyszłości.
7. Zespoły transplantacyjne monitorują stan zdrowia biorcy oraz czynności przeszczepu zgodnie z zasadami zawartymi w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 25 kwietnia 2006 r. w sprawie prowadzenia krajowego rejestru przeszczepień i dokumentują to w module Rejestr Przeszczepień.

RYCINA 1. KARTA ZGŁOSZENIA BIORCY DO PRZESZCZEPIENIA WĄTROBY W TRYBIE PILNYM.(DO POBRANIA ZE STRONY INTERNETOWEJ POLTRANSPLANTU, ZAKŁADKA FORMULARZE)

ZGŁOSZENIE BIORCY DO PRZESZCZEPIENIA WĄTROBY W TRYBIE PILNYM						
Data zgłoszenia do TxW w trybie PILNYM				godzina		
Data ostatniej aktualizacji				godzina		
Ośrodek Transplantacyjny						
Tel. komórkowy koordynatora tx						
Tel. lekarza dyżurnego ośrodka				Fax ośrodka		
BIORCA						
Nazwisko i imię						
Rozpoznanie						
PESEL		Grupa krwi		Rh		
Wiek		Masa ciała		Wzrost		
I. Kryteria King's College w przypadku zatrucia paracetamolem						
<i>pH < 7,3 (niezależnie od stopnia encefalopatii)</i>		lub		<i>PT > 100 sek. (Q<20%, INR>4) oraz kreatyninemia >3,4 mg/dl oraz stopień encefalopatii III lub IV</i>		<i>Kryteria spełnione? TAK / NIE</i>
Wyniki badań i informacje niezbędne do przeprowadzenia kwalifikacji wg ww. kryteriów						
pH =	PT =sek	Wsk. Q =%	INR =	Kreatynina = mg/dl	Stopień encefalopatii –	
II. Kryteria King's College w pozostałych przypadkach (ale nie zakażenia wirusowe)						
<i>PT > 100 sek. (Q<20%, INR>4) niezależnie od stopnia encefalopatii</i>		lub		<i>Dowolne 3 z poniższych kryteriów (niezależnie od stopnia encefalopatii): - wiek < 10 lub > 40 lat - bilirubinemia całk. > 17,5 mg/dl - pojawienie się żółtaczki > 7 dni przed wystąpieniem encefalopatii - PT > 50 sek (Q<30%) - przyczyna ostrej niewydolności wątroby: NANB hepatitis, zatrucie halotanem</i>		<i>Kryteria spełnione? TAK / NIE</i>
Wyniki badań i informacje niezbędne do przeprowadzenia kwalifikacji wg ww. kryteriów						
PT =sek	Wsk. Q =%	INR =	Wiek lat	Bilirubina całk. = mg/dl	Data pojawienia się żółtaczki	Data wystąpienia encefalopatii Przyczyna ostrej niewyd.
III. Kryteria Clichy dla ostrej niewydolności wątroby w przebiegu zakażeń wirusowych						
<i>Encefalopatia stopień III/IV</i>		oraz		<i>Czynnik V ≤ 20% dla biorców < 30 lat lub Czynnik V ≤ 30% dla biorców ≥ 30 lat</i>		<i>Kryteria spełnione? TAK / NIE</i>
Wyniki badań i informacje niezbędne do przeprowadzenia kwalifikacji wg ww. kryteriów						
Stopień encefalopatii		Czynnik V			Wiek	
IV. Kryterium ostrej niewydolności przeszczepu (do 14 dni po przeszczepieniu)						
Data przeszczepienia:					<i>Kryterium spełnione? TAK / NIE</i>	
AKCEPTOWANI DAWCY						
Uwagi		Wiek	Masa ciała	Wzrost	Grupa krwi	
Lekarz zgłaszający (podpis i pieczęć)						